

О. О. Матвеева

Краснодонський район

КРАСНОДОНСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у південно-східній частині [Луганської області](#). Межує з Тарасов. і Камен. р-нами Ростов. обл. (РФ) та Свердлов., Станично-Луган. і Лутугин. р-нами Луган. обл. Утвор. 1936, у сучас. межах від 1966. Від 20 липня 1942 до 15 лютого 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювало понад 8 тис. жит. Діяло підпілля. Площа 1,4 тис. км². Насел. 32 846 осіб (2001, складає 90,3 % до 1989), переважно росіяни (55 %) й українці (43 %). Райцентр – місто обл. значення Краснодон. У складі р-ну – смт [Великий Лог](#), *Мирне*, *Новоолександрівка*, *Новосвітлівка*, *Сімейкине*, *Талове* та 52 сільс. насел. пункти. Більша частина тер. К. р. – у межах [Донецької височини](#). Поверхня розчленована балками та ярами, пн. частина р-ну – горбисто-пасмова, пологохвиляста височина, пд. – хвиляста височина. Рельєф ускладнений останцями осад. порід. У надрах – поклади кам'яного вугілля, газу, нафти, буд. матеріалів, гончар. глин. Протікають *Сіверський Донець* (на пн.-сх. межі р-ну, 42 км) та його притоки Луганчик (32,3 км) і [Велика Кам'янка](#) (67,8 км) з [Довжигом](#) (7,8 км) і [Деревечкою](#) (16,2 км). Ґрунти переважно чорноземні. На тер. р-ну зростають дуб, тополя, акація, клен. Охороняється ландшафт. заказник місц. значення Краснянське водосховище. Гол. підприємства: харч. галузі промисловості – «Агроукрптах» (виробництво м'яса птиці); видобув. – «Ремавтоматика» (вугілля); машинобудування – «Нові енергет. системи і технології». С. госп-во має овочево-молоч. напрям. Пл. с.-г. угідь 97 тис. га, з них орних земель – 68,6 тис. га. Працюють 16 с.-г. підприємств і 62 фермер. господарства. Через Новосвітлівку, Сімейкине та Новоолександрівку проходить залізниця. Р-н має значні рекреац. ресурси (в основному долина Сівер. Дінця, де розташ. численні бази відпочинку).

У К. р. – 24 заг.-осв. школи, 11 дитсадків, ПТУ; рай. Будинок культури, 28 клуб. закладів, 28 б-к, 2 школи мистецтв, *Пархоменка О. Історико-меморіальний музей*; центр. рай. лікарня, дільнична лікарня, 12 амбулаторій, 16 фельдшер.-акушер. пунктів. Виходить рай. г. «[Крестьянская неделя](#)». Функціонують народні вокал. ансамблі «Журавка» та «Забава», вокал.-естрад. гурт «Приємна зустріч». Реліг. громади: УПЦ МП (14), євангел. християн-баптистів, християн віри євангельської, адвентистів сьомого дня, свідків Єгови. Досліджено 67 пам'яток археології. Пам'ятки архітектури: Свято-Троїц. церква у с. Давидо-Микільське (1916), церква Введення в храм Пресвятої Богородиці у с. Красне (1863), Свято-Троїц. церква у смт Новоолександрівка (1911), церква Покрови Пресвятої Богородиці у смт

Новосвітлівка (1860), церква архістратиґа Михаїла у с. Пархоменко (1873). У насел. пунктах р-ну встановлено 43 пам'ятники та пам'ятні знаки. Серед видат. уродженців – письменник *Г. Синельников* (с. Новоганнівка); військ. діяч, актив. учасник воєн. дій 1918–20 *О. Пархоменко* (с. Макарів Яр, нині Пархоменко), Герої Рад. Союзу [П. Димченко](#) (с. Новокиївка), [М. Зінченко](#) (с. Вишневий Діл), [Ф. Кошель](#) (с. Радісне), [О. Криворученко](#) (с. Іванівка), *Ф. Паращенко* (с. Давидо-Микільське), *О. Шевирьов* (сміт Ізварине); переможець міжнар. турнірів з армспорту *С. Морозов* (с. Красне), чемпіонка світу з велотреку *В. Підкоритова* (сміт Новосвітлівка). У с. Кружилівка минули дит. роки письменника *М. Чернявського*, у смт Новосвітлівка та с. Новокиївка мешкала поетеса [Г. Гайворонська](#).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Краснодонський район / О. О. Матвєєва // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-2914>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).